

Intergemeentelijk samenwerkingsverband voor milieu

Maatschappelijke Zetel

Zuid III, Industrielaan 18
9320 Aalst (Erembodegem)

Tel. 053 83 88 48
Fax 053 83 44 22

info@ilva.be
www.ilva.be

BTW: BE 0862.014.551

Aalst, 15 oktober 2020

VZW LIV&E
t.a.v. Dhr. Arthur Caytan
Errebekstraat 8
1570 Vollezele

Ons kenmerk : YO/ILvA
Contactpersoon : Yannick Ottoy
Tel. : 053/85.85.61
Bijlage(n) :

Omschakeling gewogen DIFTAR

Geachte,

In goede orde ontvingen we uw schrijven van 14 oktober, waarbij u dieper ingaat op de praktische en financiële gevolgen van de omschakeling naar gewogen DIFTAR. We beantwoorden u graag, en wensen u langs onze kant te danken voor het gevoerde overleg. We geloven dat we door middel van duidelijke en open communicatie met elkaar veel problemen kunnen vermijden.

Zoals besproken op ons overleg, moeten een aantal zaken in het achterhoofd gehouden worden:

- de prijs van een gele huisvuilzak is sinds 2009 niet meer aangepast; zelfs niet geïndexeerd;
- door de invoering van de nieuwe blauwe zak kan veel meer afval goedkoper aangeboden worden, maar stijgt het gewicht van de restfractiezak wel;
- waar aanvankelijk nog kon gezegd worden dat de vervuiler betaalt, gaat deze stelling door de bovenstaande feiten niet meer op. Met de aankoopprijs van één zak (1,50 euro) betaalt de burger minder dan de helft van de eigenlijke prijs voor het verwerven en verwerken van het afval. De andere helft wentelt hij af op de samenleving: de steden en gemeenten dragen dit bedrag bij, en laten dit door de burgers collectief betalen. Wie dus goed sorteert, wordt daar voor minder dan de helft nog voor beloond: hij of zij betaalt via de gemeente mee voor het slechter sorteren van zijn of haar buurman.

De omschakeling naar gewichtsgebonden DIFTAR is een manier om een forfaitaire retributieverhoging te vermijden. Door elke burger individueel verantwoordelijk te maken voor zijn of haar gedrag, kan iedereen bepalen of deze manier van werken een lastenverhoging impliceert. Uit ons gesprek kwam dit ook naar voor, toen iemand aanhaalde zijn gazon voortaan te zullen mulchen in plaats van te maaien. Door zo'n gedragsaanpassing vermijdt men meer te zullen betalen voor de verwerking van afval, zonder dat er een verschuiving tussen afvalfracties hoeft te zijn.

Het is in dit verband belangrijk in te zien dat afval geen statisch gegeven is. Een ander beleid heeft niet louter een verschuiving tussen twee afvalfracties tot gevolg, maar speelt veel dieper in op de hele markt. Door mensen bewust te laten worden van de kostprijs van afval, wordt een hele keten beïnvloed: van afvalarm winkelen tot het delen (in plaats van kopen) van apparaten, van het beter sorteren tot het naar de kringloopwinkel brengen van oude spullen, van het houden van kippen tot het plaatsen van een compostvat: de afvalberg kan dus in het geheel kleiner worden door een ander beleid.

Een vergelijking met mobiliteit is hierbij mogelijk: door mensen te laten nadenken over de kostprijs van een verplaatsing, zullen ze zich niet enkel anders verplaatsen, maar gaan ze zich ook minder verplaatsen. Net zo goed zien we dezelfde dynamische effecten op een arbeidsmarkt: het invullen van een openstaande vacature laat de koopkracht van een gewezen werkzoekende stijgen, wat positieve gevolgen heeft op de economie, daardoor het aantal beschikbare arbeidsplaatsen laat toenemen en uiteindelijk leidt tot een verdere daling van de werkloosheid. Dit dynamische karakter van de markt is cruciaal. Dit is ook een antwoord op uw verwijzing naar de cijfers in Oosterzele: de daling in de restfractie wordt inderdaad niet zomaar gecompenseerd in de andere fracties. De totale hoeveelheid restafval bedroeg in Oosterzele in 2017 nog 138 kg per inwoner - het hoogste van het ganse ILvA werkingsgebied – maar daalde in 2018 tot 109 kg per inwoner (ruim 13kg per inwoner onder het ILvA-gemiddelde). Op vlak van totale hoeveelheid afval (over alle fracties heen) zien we eveneens een daling van 447 kg per inwoner in 2017 naar 408 kg per inwoner in 2018 (-8,7%). Het is dus verkeerd te denken dat fracties enkel onderling verschuiven. Louter door het chippen van de GFT-containers werd in Oosterzele een kleine daling in deze fractie vastgesteld. Zelfs zonder de manier van werken wezenlijk aan te passen, werd dus een gedragswijziging teweeggebracht. Daarnaast stelden wij vast dat de aanvoer op de recyclageparken steeg in Oosterzele. Door afval gewogen aan te rekenen worden sommige zaken (vb. kleine elektro) sneller naar het recyclagepark gebracht, waar ieder gezin een volume recycleerbaar afval gratis kan aanvoeren.

We gaan tevens graag dieper in op de toegekende subsidies van OVAM. OVAM heeft voor de aanpassing van onze vrachtwagens en het aankopen van de containers in totaal een subsidie van 2.688.840 euro vastgelegd. Deze subsidie is voor een goed begrip nog niet uitbetaald: de vereiste investeringen dienen eerst uitgevoerd te worden, vooraleer de steun effectief wordt gegeven. Bovendien draagt de subsidie minder dan 50% van de investering die ILvA doet. Het spreekt voor zich dat ILvA en de gemeentebesturen deze steun wel in rekening hebben gebracht bij het opstellen van een begroting en het bepalen van de retributies. Door de overstap naar gewichtsgelinkte DIFTAR te maken, kan ILvA voorkomen dat het extra steun aan de deelnemende gemeentebesturen zal moeten vragen, zonder dat de burger hier noodzakelijk meer voor hoeft te betalen. Zoals in het begin van dit schrijven besproken: elke inwoner zal zelf bepalen in welke mate de prijs voor afval zal stijgen. Uiteraard dient ILvA hier wel eerst een financiële investering voor te leveren. Het beter isoleren van een huis leidt op termijn tot minder uitgaven, maar de werken moeten wel meteen worden betaald...

Wat de praktische bezwaren betreft, begrijpen we zeker dat een restfractiecontainer plaats inneemt en dit niet in elk huis of elk appartement even makkelijk is. Daarom heeft ILvA een aantal alternatieven uitgewerkt:

- alleenstaande burgers die wonen in een appartement of huis zonder tuin zullen een restfractiecontainer van 40 liter voorgesteld krijgen. Zo'n container volstaat voor één persoon, en mits degelijk sorteren zelfs voor twee personen. Volstaat één container niet, en wenst het gezin in kwestie toch geen container van 140 liter, dan kan een tweede container van 40 liter aangekocht worden;
- iedereen kan het gewenste volume vrij kiezen. Inwoners die een standaardcontainer van 140 liter aangeboden krijgen, kunnen dus omschakelen naar een kleiner of een groter model;
- de container van 40 liter heeft wieltjes en een lange stang, zodat deze als een valiesje gedragen of gerold kan worden. Het verplaatsen ervan is dus makkelijker dan een zak, die geen handvaten of wieltjes heeft. De container is bovendien compact, waardoor hij in een kast past;

- wie op een appartement woont, en dus wettelijk gezien een syndicus moet hebben, mag in overleg met de andere bewoners steeds omschakelen naar een gedeelde container. Het afval in de (grotere) container wordt dan nog steeds gewogen, maar de prijs ervan wordt via de syndicus verrekend op de manier die de bewoners zelf wensen (vb. per duizendste aandeel, per wooneenheid, per bewoner, ...). Dit kan voor de restfractie, maar net zo goed voor GFT-afval. Appartementsbewoners hebben geen tuin, en dus relatief weinig GFT-afval. Door één GFT-container te delen, kunnen zij toch sorteren;
- ILvA besteedt momenteel een nieuw raamcontract voor het plaatsen van ondergrondse containers aan. Op sommige sites, waar meerdere (grote) flatgebouwen zijn, kan de plaatsing van één of meerdere ondergrondse containers een oplossing bieden. ILvA hield hieromtrent reeds overleg met diverse syndici actief in het werkingsgebied, en de diverse opties die worden aangeboden staan op vele bewonersvergaderingen geagendeerd.

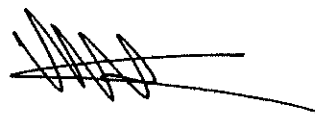
Ten slotte, wat het keuzemodel tussen zakken en containers betreft, dienen we op te merken dat dit om een aantal redenen niet mogelijk is. Vooreerst is er een financiële reden. Indien ILvA zowel zakken als containers dient aan te bieden, dan draagt het de kostprijs (en dus de nadelen) van deze twee producten. Het dient de plastic zakken aan te kopen (administratieve opvolging van een overheidsopdracht), het moet deze verdelen naar de winkels (logistiek werk) en dient de betalingen ervan op te volgen (boekhoudkundige impact). Daarbovenop dient het net dezelfde inspanningen te leveren voor de containers: het moet ook deze containers aankopen, chippen en verdelen, en moet daarnaast de vrachtwagens afstemmen op deze containers. Het kostenmodel komt zo onder druk te staan: ILvA dient de nadelen van twee producten te dragen, maar krijgt geen enkel voordeel in de plaats. Immers: de burger kan in functie van zijn gedrag van week tot week beslissen welke recipiënt hem best past. Wie eens compact en zwaarder wegend afval heeft, neemt een plastic zak, maar kan de ophaling daarna het lichter en volumineus afval in een container aanbieden. Er is immers geen controle mogelijk op het aanbieden van een zak, zodat ook de burgers die al een container hebben nog steeds plastic zakken kunnen aanbieden. Alle voordelen worden dan geïndividualiseerd, terwijl de nadelen op ILvA (en dus op de samenleving) worden afgewenteld. Daarnaast is deze keuze ook logistiek niet mogelijk. De inworp hoogte van een container is hoger dan die van een plastic zak. Door gelijktijdig zakken en containers toe te laten, zouden de laders van ILvA verplicht worden de zakken hoger in te werpen. Dit lijkt misschien een mineur probleem voor de burger, die eens per twee weken een gele zak naar buiten draagt, maar voor laders die dag na dag ettelijke tonnen afval moeten dragen en werpen maakt elke centimeter een wereld van verschil. In dit verband moeten wij ook wijzen op het ergonomisch verschil voor onze laders: door hen toe te laten met containers te werken, zullen zij fysiek veel minder belast worden. In een wereld waarbij mensen tot hun 65 of zelfs 67 jaar moeten werken, is die aanpassing van wezenlijk belang, en vloeien daar ook maatschappelijke voordelen uit voort. Het is dan ook geen toeval dat intussen meer dan 100 steden en gemeenten deze manier van werken hebben ingevoerd.

We hopen u met dit schrijven verder te hebben ingelicht. Uiteraard blijven wij open staan voor verder overleg.

Met voorname achting,

Bart Rooms
Algemeen Directeur

Bart Van den Neste
Voorzitter